

Gemeente Epe

Programmabegroting 2021-2024

Raad stelt de begroting vast

Op donderdag 29 oktober staat de begroting op de agenda van de raadscommissie. Dan kan iedereen inspreken. De gemeenteraad behandelt de begroting op maandag 9 november en donderdag 12 november. De gemeenteraad neemt uiteindelijk het besluit over de begroting en stelt deze vast.

College Epe presenteert begroting voor 2021-2024

Foto Joop Luimes, december 2019

Het college van B&W presenteerde deze maand de begroting van de gemeente Epe voor de periode 2021-2024. De begroting is het huishoudboekje van de gemeente. Hier staat in hoeveel geld er bij de gemeente binnen komt en waar dit geld aan wordt uitgegeven. Het college heeft deze begroting aan de gemeenteraad overhandigd. De raad neemt op donderdag 12 november een besluit over deze begroting en stelt deze vast.

Onzekere tijden

De begroting is gemaakt in uitzonderlijke omstandigheden. Met veel onzekerheden door de corona-uitbraak, maar ook onzekerheid op de langere termijn doordat we als gemeente minder geld ontvangen van het Rijk vanuit het Gemeentefonds.

Sluitend

Voor de eerste drie jaar is de begroting sluitend. Ingaande 2024 ontstaat naar verwachting een

structureel tekort van € 1 miljoen. Maatregelen zullen in de toekomst nodig zijn om dit tekort op te heffen. Deze begroting speelt op deze uitzonderlijke situatie in. Dit keer geen budget voor nieuwe beleidsinitiatieven, maar een begroting die gebaseerd is op voortzetting van bestaand en reeds voorgenomen beleid.

Overbruggen

De coronacrisis heeft een grote impact op onze samenleving en vraagt veel inzet van ons allen om haar het hoofd te bieden. Forse uitgaven zijn nodig om de effecten van de coronacrisis op te vangen. Binnen de begroting is daarvoor een bedrag vrijgemaakt van ruim € 5 miljoen. Met dat bedrag is het mogelijk om maatregelen te nemen om de periode met coronabeperkingen te overbruggen en te werken aan het herstel daarna. Met deze begroting is het ook mogelijk om daar waar nodig ondersteuning te bieden aan mensen, organisaties en bedrijven. Dit wordt nog nader uitgewerkt in een uitwerkingsplan.

Het beschikbare bedrag biedt de ruimte om te investeren in de toekomst.

Degelijke basis

Het blijft dankzij deze begroting mogelijk om uitvoering te geven aan ons collegeprogramma en te blijven werken aan belangrijke maatschappelijke opgaven. Denk bijvoorbeeld aan de transformatie van de zorg, de energietransitie en het inspelen op de gevolgen van klimaatverandering. Ook krijgen de activiteiten voor de invoering van de Omgevingswet een vervolg, evenals de activiteiten gericht op inwoneropparticipatie en communicatie.

Voldoende flexibiliteit

Robert Scholten, wethouder financiën: "Er zit in de begroting voldoende (financiële) flexibiliteit

om in te kunnen spelen op de onzekerheden en risico's. Samen gaan we de uitdagingen van deze tijd aan en investeren we in de toekomst!"

Inzien begroting

De begroting is in te zien op epe.begrotingonline.nl > Programmabegroting > Programmabegroting 2021 – 2024.

Waarop is de begroting gebaseerd?

De basis van deze begroting ligt met name in het coalitieakkoord en de activiteiten uit het collegeprogramma 2018-2022. Daarnaast in de Toekomstvisie Epe 2030 en enkele beleidskaders.

Zie voor infographic pagina 2

Waar kan ik de begroting inzien?

De begroting is in te zien op epe.begrotingonline.nl > Programmabegroting > Programmabegroting 2021 – 2024.

Huishoudbboekje 2021

Hoeveel krijgen we en wat geven we uit?

Investeren in de toekomst!

Dit is de begroting. Ons huishoudbboekje voor de komende jaren. In de begroting staat hoeveel geld binnen komt bij de gemeente en waar het geld aan wordt uitgegeven. Wij geven daarbij niet méér uit dan dat er in de portemonnee zit. Deze begroting is gemaakt in bijzondere omstandigheden. We hebben te maken met onzekerheden door de coronacrisis en doordat de gemeentelijke inkomsten van het rijk op de langere termijn zullen dalen.

We willen hierop anticiperen, door in deze begroting geen nieuwe beleidsinitiatieven op te nemen, maar het bestaande en al eerder voorgenomen beleid voort te zetten. We verwachten forse uitgaven te moeten doen om de effecten van de coronacrisis op te vangen. Daarvoor hebben we een bedrag van ruim € 5 miljoen kunnen vrijmaken. Met dat geld willen we uitgaven bekostigen om de periode met coronabeperkingen te overbruggen en investeren in maatregelen gericht op herstel en stimulering, volgend op deze crisis. Zo kan - waar nodig - ondersteuning worden gegeven aan mensen, organisaties en bedrijven.

Met deze begroting kunnen we afspraken uit het collegeprogramma nakomen, het bestaande voorzieningenniveau op peil houden en hebben we mogelijkheden om te werken aan belangrijke maatschappelijke opgaven, zoals de transitie van de zorg, de energietransitie en de gevolgen van klimaatverandering. De woonlasten blijven de komende jaren onder het landelijk gemiddelde. De woonlasten zijn een optelsom van de onroerende zaakbelasting, riool- en afvalstoffenheffing.

Robert Scholten, wethouder Financiën:
"Er zit in de begroting voldoende (financiële) flexibiliteit om in te kunnen spelen op de onzekerheden en risico's."

Wat komt er in?

Inkomsten

Van het Rijk

Van de gemeente

Onze inkomsten komen onder andere uit:

Wat betaal ik in 2021?

Onroerendezaakbelasting
gemiddelde woning € 304,-

Rioolheffing
eigenaar € 101,-
gebruiker, waterverbruik tot 100 m3 € 29,-
gebruiker, waterverbruik 101-300 m3 € 79,-

Afvalstoffenheffing
het vastrecht wordt in 2021 verlaagd naar € 202 per huishouden

de prijzen per inworp/lediging zijn:

30 liter inworp	€ 1,39
60 liter inworp	€ 2,78
140 liter container	€ 8,65
240 liter container	€ 14,83

zelf wegbrengen loont:
tarief 4 x 60 liter wegbrengen t.o.v. lediging 240 liter container: € 11,18 i.p.v. € 14,83

Hondenbelasting € 36,-
per hond
NB: de hondenbelasting wordt in 2022 afgeschaft

Even vergelijken

Woonlasten in 2021 in de gemeente Epe

Woonlasten in 2021 in Nederland*

*Op basis van de gemiddelde ontwikkeling van de afgelopen drie jaar.

Meer weten over de begroting?
Kijk dan op www.epe.nl en <https://epe.begrotingonline.nl>

Wat gaat er uit?

Uitgaven

Totaal
€ 81 miljoen

Sociaal
welzijn, sport, cultuur, onderwijs, jeugd, zorg en ondersteuning, leefbaar en veiligheids

Economie
lokale economie, recreatie en toerisme, participatie, sociale wetgeving

Ruimte
ruimtelijke ontwikkelingen, bestemmingsplannen, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, duurzaamheid, riolering, afvalverwijdering, toezicht/handhaving

Bestuur
informatievoorziening, organisatie, bedrijfsvoering

Herstel en stimulering

In de nieuwe begroting is een reservering opgenomen voor noodzakelijke uitgaven en uitgaven 'herstel en stimulering' a.g.v. de coronacrisis (€ 4,3 mln. in 2021 en € 1 mln. in 2022). Vanaf 2024 wordt in de begroting rekening gehouden met een financieel tekort (ruim € 1 mln.). Hiervoor zullen te zijner tijd maatregelen moeten worden getroffen om dit op te lossen.

Daarnaast zijn onder meer voor de volgende onderwerpen bedragen opgenomen. Grotendeels zijn dit reeds geplande initiatieven uit de bestaande meerjarenbegroting en aanvulling/voortzetting van bestaand beleid, voor 2021 en verder:

Robert Scholten, wethouder Financiën:

"Samen gaan we de uitdagingen van deze tijd aan en investeren we in de toekomst!"

Gemeente Epe

Programmabegroting 2021-2024

Diana Oosterhoff – Pieters
boosterhoff@epe.nl

FRACTIE VOORZITTER

Sterker na de crisis

Het is onduidelijk of de coronamaatregelen van het kabinet, die op dit moment gelden, voldoende zijn. Of dat een strengere aanpak nodig is. Duidelijk is wel dat de Haagse politiek niet in staat is gebleken om in deze beklemmende tijden eensgezind helder te maken wat het beste is voor onze samenleving. Een crisis vraagt om zichtbaar leiderschap en een politieke saamhorigheid die op een voorspelbare wijze de noodtoestand bezweert. En vervolgens zicht geeft op een terugkeer naar een normale, al dan niet aangepaste situatie. Daarvan is nu nog geen sprake.

Onder dit gesternte heeft de gemeenteraad, en dus ook de fractie van Nieuwe Lijn, vanaf maart moeten handelen. En moet dat nog steeds doen. In tegenstelling tot de Haagse politiek zien we in Epe wel een eensgezinde aanpak, zeker van het college en waar mogelijk van de gemeenteraad. Er wordt leiderschap getoond in de crisisbezweering met tal van maatregelen die ondernemers, sportverenigingen, dorpshuizen of inwoners ondersteunen, zoals bijvoorbeeld het opschorten of kwijtschelden van betalingen. Want dat onze inwoners en ondernemers het zwaar te verduren hebben heeft geen uitleg. Wél heeft Nieuwe Lijn veel waardering voor de veerkracht en de wijze waarop in onze gemeente met deze coronacrisis wordt omgegaan.

Verstandig

De raad bespreekt in november een begroting voor het jaar 2021 die uitgaat van, volgens Nieuwe Lijn, een verstandige pas op de plaats.

Niet nú komen met allerlei nieuwe wensen en voorstellen, maar eerst bekijken hoe de situatie zich de komende tijd gaat ontwikkelen; met betrekking tot de volksgezondheid en de gemeentelijke boekhouding.

Dit betekent niet dat er het afgelopen jaar niets is gebeurd of in 2021 opeens alles stil komt te liggen. Integendeel! Juist doordat we als gemeente Epe behoren tot de kleine groep van financieel gunstige gemeenten in Gelderland zijn we in staat lopende projecten uit te voeren of belangrijke nieuwe ontwikkelingen in de gang te zetten:

We denken bijvoorbeeld aan de gerealiseerde woningbouw en wat op de planning staat. Aan de afronding van de eerste fase van de herinrichting van het centrumplan Vaassen en de komende investeringen. Maar ook aan de onderwijshuis-

vesting, waarvoor miljoeneninvesteringen in de begroting staan.

Hechter, sterker en beter

Deze coronapandemie is niet de eerste ingrijpende gebeurtenis in ons bestaan. Slechts enkele jaren na de oprichting van Nieuwe Lijn in 1970 werden we geconfronteerd met de oliecrisis. En nog maar 10 jaar geleden zaten we bijvoorbeeld volop in de wereldwijde recessie. Steeds hebben we voor ogen gehouden dat de inzet van Nieuwe Lijn altijd onverminderd gericht moet zijn op het in stand houden van voorzieningen, een financieel gezonde gemeente en lage lasten voor inwoners en bedrijven. Dat is en blijft zo. Telkens hebben we mogen ervaren dat na iedere crisis onze gemeenschap hechter, sterker en beter werd. Nieuwe Lijn twijfelt er niet aan dat dit ook nu het geval zal zijn.

Bertie Hendriks
bhendriks@epe.nl

FRACTIE VOORZITTER

Sluitende begroting is knappe prestatie

Het opstellen van een begroting in Coronatijd is niet gemakkelijk. Het is het college gelukt om ook dit jaar, met alle onzekerheden die er nu zijn, de begroting sluitend te krijgen en dat is een knappe prestatie.

In de jaarlijkse begroting van de gemeente Epe geeft de gemeenteraad aan hoe het geld het komend jaar besteed wordt, met een doorkijk naar de drie jaar erna. Als lokale CDA-fractie is dit het moment om ons eigen verkiezingsprogramma en alle signalen die we uit de samenleving krijgen naast de begroting te leggen. Wordt het geld besteed zoals het lokale CDA het graag ziet?

Niemand had voorzien dat 2020 helemaal in het teken zou staan van de coronapandemie. Dat mensen ernstig ziek zouden worden of zouden overlijden aan een heel besmettelijk virus. Om te voorkomen dat het virus zich verder verspreidt werden maatregelen getroffen als scholen sluiten, zoveel mogelijk thuis moeten blijven en de horeca dicht. En dit allemaal om ervoor te zorgen dat de medewerkers in de ziekenhuizen hun werk kunnen doen en het virus zich niet verspreidt.

En hoe verwerkt je al deze onzekerheden in een begroting voor de komende 4 jaar? Het college kiest ervoor om een reserve in te stellen om de financiële gevolgen van de coronapandemie mee op te vangen. Deze reserve bedraagt €5,3 miljoen en is deels gevuld door wat anders het overschot

zou zijn in de begroting. Door het overschot helemaal in deze reserve te stoppen, is er in deze begroting geen ruimte voor nieuwe onderwerpen die los staan van corona. Wat het lokaal CDA betreft hadden we in de begroting graag ruimte gezien voor betaalbare woningen voor onze jeugd of voor het sneller behandelen van zaken rondom bouwvergunningen. We krijgen steeds meer signalen dat de gemeente niet binnen de wettelijke termijnen kan reageren op aanvragen voor nieuwbouw of verbouw. Gelukkig staan de investeringen in onderwijshuisvesting wel in de begroting.

Keuze

Dat het college ervoor kiest om een coronareserve in te stellen, is een keuze. Het is nog niet duidelijk waar deze reserve voor gebruikt wordt. Als lokaal CDA maken we ons ernstig zorgen om

de leefbaarheid in de kernen van onze gemeente als gevolg van de coronapandemie. Voorbeelden hiervan zijn de buurthuizen en sportaccommodaties. Hebben ze voldoende geld om open te blijven? Kunnen winkeliers hun winkel openhouden nu er minder mensen buiten zijn? Hoe gaan we de werkloosheid aanpakken die oploopt door de pandemie? Hierover maken wij ons grote zorgen en we gaan graag het gesprek aan met het college of de reserve bedoeld is om de leefbaarheid van onze kernen goed te houden.

Als lokale CDA fractie willen we graag in gesprek met jou. Je kunt ons bereiken door ons aan te spreken, door te mailen met bhendriks@epe.nl of door ons te volgen via Facebook.

Hermien van Elst, Bertie Hendriks, Loes Looman, Albert Oortgiesen en Zwier van der Weerd

Gemeente Epe

Programmabegroting 2021-2024

Henk Boon
hboon@epe.nl

FRACTIE VOORZITTER

Knappe prestatie

In deze buitengewone tijden heeft onze fractie kennis genomen van de begroting die het college van Epe aan de Raad heeft gepresenteerd. We zijn blij en dankbaar dat het opnieuw gelukt is in deze economisch onzekere tijden voor de komende jaren een sluitende begroting te maken. Dat mag gerust een knappe prestatie genoemd worden!

Pessimisten zullen wellicht zeggen dat het ook niet zo moeilijk is dit te realiseren, omdat er geen ruimte is voor nieuw beleid. Dat is echter te kort door de bocht. Het college heeft verstandig gehandeld door nu een pas op de financiële plaats te maken en ervoor te zorgen dat er een extra reserve wordt aangelegd. Een bedrag van ruim 5 miljoen euro is zeker fors, maar in onze ogen verantwoord gezien de onzekere tijd waarin we leven.

Naast het feit dat het bestaande beleid wordt uitgevoerd, is er voor de komende periode nog voldoende uitdaging op het terrein van de gemeentelijke politiek. Er wordt gewerkt aan de energietransitie, dat is de omslag naar duurzame energie. De nieuwe omgevingsvisie gaat onze aandacht vragen, daarin komt er veel meer ruimte voor inspraak van omwonenden bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen. De inwoners worden betrokken bij het tot stand komen van deze visie. We roepen u op hierin uw verantwoordelijkheid te nemen en mee te denken en te spreken op momenten dat dit mogelijk is. Verder wordt er de komende tijd gewerkt aan het beleidsplan begraafplaatsen. Het is een wens vanuit onze fractie dat het zogenaamde eeuwig dierend grafrecht weer ingevoerd wordt in de

gemeente Epe. We zien met belangstelling uit naar het resultaat van dit beleidsplan.

De ondersteuning van de zwakkeren in de samenleving heeft voortdurend onze aandacht. In dat opzicht is het jammer dat de gelden voor de ontmoetingsnetwerken gestopt worden na 2021. Via deze netwerken worden mensen begeleid die bijvoorbeeld vanuit detentie willen resocialiseren. Gebiedsgericht werken blijft onverminderd de aandacht houden binnen de gemeente. Steeds meer inwoners maken aanspraak op de goed voor elkaar regeling, een mooie ondersteuning om de sociale cohesie in de wijken te versterken.

In deze tijd van financiële onzekerheid is het goed niet alleen te letten op de zakelijke omstandigheden, maar ook het oog naar boven te richten. Wat

heeft deze tijd van crisis ons te zeggen op het gebied van gezondheid, duurzaamheid en financiën? Ook het sociale aspect moet hierbij niet vergeten worden. Is er nog ruimte voor ontmoeting en contact? Laten we, voor zover de maatregelen het toelaten, ook de eenzame mensen in onze gemeente niet vergeten.

In Psalm 121 staat dat de dichter zijn ogen opslaat naar de bergen vanwaar zijn hulp komen zal. Zijn hulp is van de Heere die de hemel en de aarde gemaakt heeft. Van die hulp moeten we het uiteindelijk allemaal hebben. Die hulp van God wensen we ook het college van harte toe voor de komende periode.

H. Boon
Fractievoorzitter SGP/ICU

Ruud Jager
rtjager@epe.nl

FRACTIE VOORZITTER

Is de gemeente er voor de inwoners of zijn de inwoners er voor de gemeente?

We leven in een bijzondere tijd en daar hebben we allemaal last van, iedereen op zijn eigen manier. We moeten met elkaar door deze tijd heen komen en elkaar vasthouden. Het college heeft de keuze gemaakt om dit jaar een begroting te presenteren waarin geen nieuw beleid wordt gemaakt. Je zou kunnen lezen: we passen op de winkel en zorgen ervoor dat alles door gaat en wachten de storm buiten af.

Dit lijkt een legitieme keuze. Alleen zien we dat er de komende periode veel financiële noodzakelijke reservetjes worden leeggehaald om het eerder vastgestelde beleid uit te kunnen blijven voeren. Gaan we nuchter de cijfers bekijken dan zien we dat we in 2021 en 2022 een sluitende begroting hebben. Maar schijn bedriegt, want dit was mogelijk door onze spaarpot te plunderen. Dus vanaf 2023 schieten we fors in de min, oplopend in 2024 naar een tekort van ruim een miljoen euro, structureel! Dit leidt of tot verhoging van de OZB of tot bezuinigingen.

Keuzes
De VVD-fractie is van mening dat we tot een sluitende begroting moeten komen voor de

Maak van de nood een deugd

komende 4 jaar door logische keuzes te maken. En dat betekent dat we afscheid nemen van overbodige luxe maatregelen die er vorig jaar zijn genomen.

De afgelopen jaren was de begroting een typische "linkse" begroting. De spaarpot werd, naar goed links gebruik, behoorlijk leeggeplukt. De meerderheid van de raad vond het allemaal prachtig. De VVD is hier wars van. Onbegrijpelijk dat in de vorige begrotingsronde we een structurele stevige lastenstijging van de OZB voor onze kiezers kregen van circa 9%.

Maar de vraag is: wat doen we daar dan mee? Investeren in wonen? NEEN!

De woningnood in Epe is nog nooit zo hoog geweest als nu. We hebben bijna geen passend aanbod meer voor jongeren, alleenstaanden, ouderen. Niet in de sociale huurwoningen, niet in betaalbare koopwoningen. We hebben als VVD

hard ingezet op veranderingen. Maak meer flexibel mogelijk bijvoorbeeld door kleine woningen voor starters te realiseren.

Ook het afval en de kosten zijn een probleem. De reservepotten zijn leeg. We moeten volgend jaar wel meer gaan betalen voor ons afval onder het mom van duurzaamheid. Dit noemt men een prijsprikkel om minder afval te produceren. Alleen het woord duurzaamheid is de sleutel voor het college om meer kosten te maken dan nodig is in afvalland. Nu krijgen we de pittige rekening, niet in 2021, maar in het verkiezingsjaar 2022. Terwijl er slimme oplossingen voor handen zijn zoals bijvoorbeeld het nascheiden van het vuil. Dit is veel effectiever en de gemeente heeft geweigerd daar serieus werk van te maken. Zo ontzettend jammer.

Kortom, de VVD pleit ervoor om verstandige en betaalbare keuzes te maken. Samen met de inwoners.

Gemeente Epe

Programmabegroting 2021-2024

Hans de Goede
hdegoede@epe.nl

FRACTIE
VOORZITTER

D66

Participatie en draagvlak: harder nodig dan ooit.

Een zeldzaam jaar, een zeldzame periode. Een tijd waarin we voor oplossingen sterk op elkaar zijn aangewezen. Covid 19, klimaatverandering, energietransitie: we moeten allemaal onze bijdragen leveren. Onze samenleving en onze economie zijn ernstig verstoord. Toch hebben inwoners, organisaties en bedrijven laten zien dat ze snel kunnen schakelen, vaak sneller dan de overheid. In een razend tempo zijn veel werkzaamheden via internet georganiseerd.

Er zijn meer problemen en uitdagingen. Voor het eerst sinds WOII hebben we weer te maken met woningnood. En een extra opgave voor ons: hoe houden we onze mooie Veluwe en ons mooie IJssel-dal gezond, mooi en aantrekkelijk? Minstens zo belangrijk daarbij is: hoe benutten we elkaars kracht als gemeentebestuur en inwoners, organisaties en bedrijven? Komend jaar en de komende jaren staan in het teken van onze gezondheid, leefbaarheid en onze omgeving.

Door het rijk en in de veiligheidsregio worden belangrijke maatregelen getroffen om volksgezondheid en economie te beschermen. Ook de provincie draagt bij. Als financieel meer dan gezonde gemeente kunnen wij ook een belangrijke bijdrage leveren. Helpen dat bouwbedrijven overeind blijven door bouwactiviteiten te stimuleren, zorgen dat we als gemeente investeringen naar voren halen zodat bedrijven aan de slag blijven. Zorgen voor nieuwe bouwlocaties in onze kernen.

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen

D66

Inwoners ondersteunen die in de problemen komen.

Het college stelt voor vijf miljoen te reserveren om klappen van de Covid-crisis op te vangen. Een uitstekend voorstel, we weten alleen nog niet of dat te veel, genoeg of te weinig is en hoe het college tot dit bedrag is gekomen.

Met investeren in duurzame energie en woningbouw, het stimuleren van investeringen in onze natuur, kunnen we veel vliegen in een klap slaan. Daar zijn alle inwoners, organisaties en bedrijven binnen onze gemeente bij betrokken. We zijn nu extra op elkaar aangewezen en daar moeten we als gemeentebestuur en ambtenaren op inspelen. Een mooie opgave voor ons als gemeentebestuur en ambtenaren. Een crisis zoals deze moet volgens D66 goed benut worden. We moeten zaken anders gaan aanpakken. Omdat communiceren

nu niet op de standaard manier kan, kunnen we naar nieuwe mogelijkheden zoeken om initiatieven uit de samenleving te benutten en te versterken. Werken aan participatie en zorgen voor draagvlak. Niet minder, maar anders en beter. Dit is het moment van omdenken en aanhaken.

Mooi en uitdagend werk aan de winkel dus: voor ons als gemeentebestuur en ambtenaren én voor onze 33.000 inwoners. Spring als gemeentebestuur in op de ontwikkelingen en de positieve energie vanuit de samenleving. Stimuleer inwoners om te komen met ideeën en geef ruimte aan ontwikkelingen die duurzaamheid, natuur, werkgelegenheid en huisvesting ondersteunen. Beleid door en voor onze inwoners zal het ambtelijk apparaat bovendien ontlasten. D66 is er klaar voor.

Fractie D66 Epe

Wilma Baltus
wbaltus@epe.nl

FRACTIE
VOORZITTER

Samen Doen!

Voor de derde keer tijdens deze raadsperiode is onze titel: Samen Doen! Twee jaar geleden konden we nog niet vermoeden welke wending deze titel zou krijgen in ons huidige bestaan. De uitzonderlijke omstandigheden van de coronacrisis heeft op diverse vlakken een grote impact op ons allen, ook op de programmabegroting 2021-2024.

Bij het opstellen van de begroting zijn veel onzekerheden als gevolg van de coronacrisis.

Binnen de begroting is een bedrag vrijgemaakt van ruim € 5 miljoen om de periode met coronabeperkingen te overbruggen. De begroting is voor de komende drie jaar sluitend, maar vanaf 2024 wordt een structureel tekort verwacht.

Een sluitende begroting en financieel gezond daar kan GroenLinks achter staan. Dit jaar is er om die reden, volgens het college, geen budget voor nieuwe beleidsinitiatieven, maar wel voortzetting van bestaand en reeds voorgenomen beleid.

Ondanks de coronacrisis moeten we verder met onze maatschappelijke opgaven, transformatie van de zorg, energietransitie, gevolgen van klimaatverandering, Omgevingswet, inwonerp participatie, communicatie en de tekorten op de woningmarkt. Wat Groen Links betreft mogen we wat betreft de energietransitie en klimaatadaptatie flink tempo maken. We moeten doorzetten, ook nu het pijn gaat doen.

Het mag best geld kosten, want als we niets doen zijn de economische én maatschappelijke kosten later nog veel hoger. De coronacrisis laat

zien dat overheden doortastend kunnen zijn. Die mentaliteit zouden wij ook graag terug zien in het klimaatbeleid.

Nut en noodzaak zijn wat ons betreft duidelijk. We zijn niet blind voor landschapsaantasting die windturbines en zonnevelden met zich mee kunnen brengen. Landschappelijk inkleden moet een belangrijk punt van nadere uitwerking zijn, maar mag geen afbreuk doen aan de ambitie van de Regionale Energie Strategie, de RES. Zonnevelden en windturbines moeten wat Groen Links betreft minimaal voor 50% in eigendom van de gemeenschap komen en dus niet alleen in handen van investeerders en energiebedrijven.

Ook in onze gemeente is er een tekort aan goedkope koopwoningen, sociale huurwoningen en woningen voor jongeren. Daarnaast zien we ook

in onze gemeente dat steeds vaker (goedkopere) woningen worden opgekocht als geldbelegging. Als Groen Links vinden we dat het kopen of huren van een huis geen verdienmodel mag zijn. We vinden dan ook dat we moeten onderzoeken of we een regeling kunnen invoeren, waarin we de plicht tot zelfbewoning kunnen vastleggen.

De (nieuwe) Omgevingswet klinkt niet sexy als term, maar biedt veel kansen om inwoners veel meer een rol te geven in hun eigen omgeving. Wat voor gemeente willen wij eigenlijk zijn? De Omgevingswet maakt het mogelijk om lokale vraagstukken ook echt lokaal op te lossen. GroenLinks vindt het belangrijk dat inwoners meedenken en ideeën kunnen inbrengen, ook bij de ontwikkeling van de Omgevingswet. We moeten het Samen Doen!

Gemeente Epe

Programmabegroting 2021-2024

Lenie Boer – Bruin
lboer@epe.nl

FRACTIE
VOORZITTER

Onzekerheden

De Coronacrisis heeft gevolgen voor de jaarrekening 2020 en de programmabegroting 2021-2024. Oorzaken zijn meer uitgaven door corona en minder inkomsten door herijking van de algemene uitkering vanuit het Rijk.

Ruim 5 miljoen is in de begroting vrijgemaakt om de periode met coronabeperkingen te overbruggen en onze economie en inwoners te ondersteunen. Daarvoor is een deel van onze ruim gevulde spaarpotjes (reserves) gebruikt.

Vertraging

Door financieel solide beleid in het verleden kan beleid zonder grote aanpassingen worden voortgezet met sluitende begrotingen voor 2021, 2022 en 2023. Wel kan soms vertraging of uitstel ontstaan. Door herijking van de algemene uitkering uit het gemeentefonds (nadelig voor plattelandsgemeenten) wordt een structureel tekort verwacht van 1 miljoen. Voor het begrotingstekort 2024 is een taakstellende stelpost opgenomen. Een uitwerkingsplan in de perspectiefnota 2021 zorgt weer voor structureel sluitende begrotingen.

Belangrijk

Voor de PvdA-fractie is het belangrijk dat onze inwoners:

- zeker kunnen zijn van hulp als dat nodig is. Er is een "Corona-reservefonds" van 5 miljoen gevormd voor stimulering en herstel. Op bestaande budgetten voor o.a. armoedebestrijding, schuldhulpverlening en zorgverlening mag niet worden bezuinigd. Hierbij is ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers van onschatbare waarde en dit verdient meer waardering.

- zeker kunnen zijn van goed basisonderwijs in alle vier de dorpen.

Kinderen behoren niet in armoede op te groeien en daardoor achterstanden op te lopen. Stichting Leergeld zorgt ervoor dat zij ook mee kunnen doen. De gemeente is wettelijk verplicht te zorgen voor goede onderwijshuisvesting, daarvoor worden precariogelden gereserveerd.

- zeker kunnen zijn van een betaalbaar dak boven het hoofd.

De huizenmarkt is oververhit en de huur- en woonlasten blijven maar stijgen. Sociale huur- en betaalbare koopwoningen zijn dringend nodig voor jong en oud, voor alleenstaanden en gezinnen. Actief regie voeren op diversiteit is nodig, er zijn al meer dan genoeg dure woningen in onze gemeente. Leegstand in onze dorpen tegengaan door renovatie en/of herbestemming biedt kansen voor nieuwbouw. Voor arbeidsmigranten die in onze gemeente werken moet ook geschikte woonruimte beschikbaar zijn!

- zeker zijn van werk.

Voorkomen dat banen verloren gaan door de coronacrisis is waardevoller dan begeleiden naar nieuw werk. Als bedrijven toch moeten sluiten, dan geeft omscholing naar een baan met toekomstperspectief meer zekerheid.

- zeker zijn van een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Daar liggen duurzame kansen voor onze mooie groene gemeente. Samen met onze inwoners op coöperatieve wijze initiatieven oppakken zorgt voor draagvlak en acceptatie van ons beleid.

De PvdA wil bestaanszekerheden voor iedereen. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Er ligt een taakstelling voor 2024 om te bezuinigen en/of voor meer inkomsten te zorgen. Inwoners, maar ook forensen en toeristen die in onze gemeente verblijven kunnen bijdragen aan die structurele inkomsten. Samen werken we aan een gezonde toekomst.

Jan van Limburg
gijvanlimburg@epe.nl

FRACTIE
VOORZITTER

Volhouden en onzekerheden het hoofd bieden

Een begroting in een Covid-19 tijd, dat zijn uitzonderlijke omstandigheden. Als gemeente krijgen we te maken met onzekerheden. Blijven de inkomsten wel gelijk? Denk onder andere aan de toeristenbelasting, de precariobelasting en de herijking van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Met name kan de herijking van de algemene uitkering een behoorlijke invloed hebben op onze begroting, zeker op de wat langere termijn. Onzekerheden dus.

Dan aan de kosten kant. Gelukkig wordt er geen budget vrijgemaakt voor nieuwe beleidsinitiatieven. De inmiddels gestarte ontwikkelingen zoals de transformatie van de zorg, de energietransitie, de gevolgen van de klimaatveranderingen, de omgevingswet en de activiteiten gericht op inwonerp participatie en communicatie, worden voortgezet zoals vastgesteld in het collegeprogramma.

De nieuwe Omgevingswet vinden we een goede zaak, maar we zijn zeer benieuwd wat voor financiële gevolgen de invoering van deze wet heeft. De transformatie van de zorg lijkt ons als Gemeentebelangen Epe een goede zaak. Wel met de opmerking dat er behoorlijk geïnvesteerd dient te worden om een besparing te bereiken.

De energietransitie is een ander verhaal. Als gemeente maken we ons druk om te kijken welke locaties in onze gemeente het meest geschikt zijn voor windmolens en zonneparken. Hier-

voor worden op dit moment de nodige kosten gemaakt, terwijl onze landelijke bestuurders uitspraken doen als 'windmolens horen thuis op zee' en 'geen zonneparken op landbouw grond'. De uitwerking van het gemeentelijke beleid wordt dus vanaf het begin al ondermijnd door Den Haag. We vragen ons dus af of het zinvol is om hier financiën aan te besteden.

Wel vinden wij het wel een goede zaak dat er vanuit ons landelijk bestuur weer gekeken gaat worden naar kernenergie (of liever Thoriumcentrales).

De inwonerp participatie en communicatie blijft een lastig verhaal. De berichtgevingen van de gemeente worden niet gelezen met alle gevolgen van dien. Dit is gelukkig wel een aandachtspunt

van het college en we hopen dat de betrokkenheid van de inwoners kan worden verhoogd.

Binnen de begroting komen dus ook nog de nodige onzekerheden voor, als gevolg van de bizarre Covid-19 tijden. Welke steun wel of niet te geven? Hoe houden we de gemeente economisch draaiende gedurende de komende jaren? Dankzij de sterke financiële positie van onze gemeente kunnen we gelukkig een stootje verdragen, maar in 2024 zullen we waarschijnlijk de pijn wel gaan voelen. Het valt of staat met de onzekerheden waar we mee te maken hebben.

Gemeentebelangen Epe is klaar voor het volhouden en de onzekerheden het hoofd te kunnen bieden. Onze opstelling blijft luisterend en kritisch waar nodig.

Gemeente Epe

Programmabegroting 2021-2024

Rinus van der Vlies
rrvandervlies@epe.nl

FRACTIE
VOORZITTER

Een begroting in moeilijke tijden

Het zijn voor ons allemaal moeilijke tijden. De coronacrisis hakt er enorm in, wij worden hierdoor allemaal helaas steeds meer gehinderd in ons dagelijks leven. Afstand houden, mondkapje dragen, handen wassen en zoveel mogelijk thuis blijven zijn nu onze dagelijkse bezigheden, dit allemaal om zo snel mogelijk van dit coronavirus af te komen zodat we ons normale leven weer kunnen oppakken. In de begroting wordt aangegeven dat we de aankomende 2 jaar financieel nog kunnen dekken, maar dat na 2023 de rek er echt wel uit is en er een groot tekort gaat ontstaan. Er zal daarom al voorgesorteerd moeten worden om dit tekort op te vangen.

Wij lezen de begroting voor 2021/2024 waarin we direct opmerken dat de lasten voor u als inwoner van onze gemeente wederom gaan stijgen. De OZB stijgt boven de inflatie van 2% met een extra 1,5%, de reinigingsheffing met 7,6% en de rioolheffing met 3,25%. Dat geeft een gemiddelde woonlastenstijging van € 689 naar € 732. Als Dorpspartij vinden wij dit erg jammer, zeker gezien de stijging van onze lasten die andere partijen nog voor ons in petto hebben. In de begroting lezen wij dat er afspraken gemaakt zijn voor een groter aandeel te bouwen woningen, maar helaas zien wij daar nu nog steeds te weinig van terug. Waarom gaan we niet bouwen in het Slath? De gronden zijn al van de gemeente en er zijn daar al eerder woningbouwplannen geweest.

Voor al onze jeugd wil graag in onze gemeente blijven wonen, maar dan moeten wij wel wonin-

gen kunnen aanbieden waarmee jongeren een mooie start kunnen maken. Woningen voor 1 en 2 persoonshuishoudens en jonge gezinnen spreken dan ook enorm aan. Zo zijn er binnen onze gemeente vele inbouwlocaties waarop betaalbare appartementen of kleinschalige woningbouw ingepast kunnen worden en als Dorpspartij zetten wij ons daar dan ook voor in.

Ook de Regionale Energie Strategie wordt genoemd. Hoe kunnen wij ons mooie Veluwe landschap zo aantasten met windmolens en zonnepanelenvelden, terwijl er nog ruim voldoende capaciteit is om alle industriedaken vol te leggen met zonnepanelen? Als Dorpspartij vinden wij het erg jammer dat u als inwoner buitenspel staat

bij deze ingrijpende ontwikkeling en waarom is er geen brede maatschappelijke discussie met u? Met maar één vraag: wat vindt u eigenlijk van deze RES-plannen? Van het gas af? Biomassacentrales?

Helaas

Maar dit college heeft helaas maar een koers, en dat is volledige medewerking en uitvoering verlenen aan de plannen van de Cleantech Regio om binnen deze regio 530 windmolens en 4348 hectare zonnepanelenpark aan te gaan leggen. Laten we hopen dat het gezond verstand weer snel terugkeert.

Fractie Dorpspartij

Begroting, hoezo geen nieuw beleid?

Jan Willem Vos
jwvos@epe.nl

FRACTIE
VOORZITTER

Een begroting maak je om vooruit te kijken. Je hebt plannen die je wilt uitvoeren, een visie die je wilt verwezenlijken en daarnaast de lopende zaken die op z'n minst door moeten gaan, maar het liefst ook nog verbeterd worden.

Maar deze begroting kent geen nieuwe plannen, niet anders dan de plannen die al waren opgenomen. Deze begroting roept op tot een aantal visies, maar heeft ze even niet.

Epe is altijd in staat geweest om haar begroting sluitend en schuldenvrij te houden. Iets waar we trots op mogen zijn. We hebben veel bereikt, zonder ons daarvoor in de schulden te hoeven steken. Ook nu weer is de begroting sluitend en worden de voordelen die behaald worden in de eerste jaren gebruikt voor wat komen gaat.

Maar deze begroting is ook doorspekt met onzekerheid, Zoals onzekerheid over de uitkeringen van het gemeentefonds en nog belangrijker, de gevolgen van de coronacrisis. Hoeveel mensen moeten we straks helpen met bijstand? Waar gaat het heen met de schuldhelpverlening? Hebben de voedselbanken ons straks nodig? Maar ook: Hoe zien onze dorpscentra er straks uit? Hoeveel ondernemingen overleven de crisis en wat voor effect heeft dat op onze hele economie? Leegstaande winkelpanden, stille bedrijventerreinen?

Is het juist niet dat we hiervoor wel nieuwe plannen moeten maken? Plannen die een impuls

geven aan ondernemerschap. Plannen die het centrum van Epe haar laatste nodige inrichting geven. Of plannen die een structurele bijdrage leveren aan de toeristische sector. Plannen die nieuw beleid nodig hebben door regels aan te passen als het gaat om terrasgroottes en vrijheid van ondernemen tot aan plannen die meer kosten en een investering behoeven voor een structurele verbetering.

Voor die eerste plannen moeten we de handen uit de mouwen steken en zo snel mogelijk ons beleid aanpassen waar nodig, de vele ondernemers helpen ons daar graag bij. Voor die laatste plannen, die geld kosten, moeten we misschien ons schuldendogma maar eens loslaten. Met een rentestand van 0,0% en inflatie is lenen goedkoper

dan sparen. Besteed je het geld aan een impuls waarbij banenverlies wordt voorkomen, er meer toeristenbelasting binnenkomt of meer winkels en bedrijven zich gaan vestigen, dan heb je winst.

We weten niet hoe de coronacrisis zich ontwikkelt, we weten niet welke effecten het zal hebben. Met deze begroting houden we alles netjes bij het oude en zorgen we voor onze inwoners zoals we altijd gedaan hebben. Maar is dat nog voldoende? Niemand weet het. Om juist voorbereid te zijn op het onbekende wat komen gaat moeten we dus wel nieuwe plannen maken, wel nieuw beleid gaan bedenken en zorgen voor de middelen om juist dat uit te voeren wat ons allemaal verder helpt, leed voorkomt en de toekomst van Epe zeker stelt.